ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.1.2021 г.
COM(2021) 21 final

2021/0009 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Директива 2014/41/ЕС с цел привеждането ѝ в съответствие с правилата на ЕС относно защитата на личните данни

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Директива (ЕС) 2016/680[1] (Директивата относно правоприлагането в областта на защитата на данните — ДПП) влезе в сила на 6 май 2016 г. и държавите членки трябваше да я транспонират в националното си право до 6 май 2018 г. Тя отмени и замени Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета[2], но за разлика от него е инструмент за защита на личните данни с всеобхватен и общ характер. Важно е да се отбележи, че тя се прилага както за вътрешното, така и за трансграничното обработване на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления и изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване (член 1, параграф 1).

В член 62, параграф 6 от ДПП се изисква до 6 май 2019 г. Комисията да извърши преглед на други правни актове на ЕС, които регламентират обработването от компетентните органи за целите на правоприлагането, за да прецени необходимостта от привеждането им в съответствие с ДПП и, ако е целесъобразно, да изготви необходимите предложения за тяхното изменение, така че да се осигури съгласуван подход към защитата на личните данни в обхвата на ДПП.

Комисията изложи резултатите от своя преглед в съобщението *„Следващи стъпки за привеждане на достиженията на правото на ЕС от бившия трети стълб в съответствие с правилата за защита на данните“* (от 24 юни 2020 г.)[3], в което се посочват десет правни акта, които следва да бъдат приведени в съответствие с ДПП, и график за това. Този списък включва Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси[4]. Комисията посочи, че ще предложи целеви изменения на тази директива през последното тримесечие на 2020 г. Това е целта на настоящото предложение.

Тази инициатива не е част от Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT).

• Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Предложението има за цел да приведе правилата относно защитата на данните в Директива 2014/41/ЕС в съответствие с принципите и правилата, установени в ДПП, за да се осигури силна и съгласувана уредба за защита на данните в Съюза.

---

[1] Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

[2] Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси (ОВ L 350, 30.12.2008 г., стр. 60).

[3] COM(2020) 262 final.

[4] ОВ L 130, 1.5.2014 г., стр. 1.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Не е приложимо.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящото предложение е член 16, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

Първоначалният акт се основава на предишния член 34, параграф 2, буква б) от предишния Договор за Европейския съюз, който по-скоро съответства на член 82, параграф 1 от ДФЕС. Въпреки това както целта, така и съдържанието на предложеното изменение са ясно ограничени до защитата на личните данни.

В това отношение най-подходящото правно основание е член 16, параграф 2 от ДФЕС. То позволява приемането на правила относно защитата на физическите лица при обработването на лични данни от държавите членки при извършване на дейности съгласно правото на Съюза и правила относно свободното движение на лични данни.

Съгласно член 2а от Протокол № 22 Дания няма да бъде обвързана от правилата, установени въз основа на член 16 от ДФЕС, които се отнасят до обработването на лични данни при извършването на дейности, попадащи в приложното поле на трета част, дял IV, глави 4 и 5 от ДФЕС. Същото се отнася и за Ирландия съгласно член 6а от Протокол № 21.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Единствено Съюзът може да приеме законодателен акт за изменение на Директива 2014/41/ЕС.

- **Пропорционалност**

Настоящото предложение е ограничено до необходимото за привеждане на Директива 2014/41/ЕС в съответствие със законодателството на Съюза относно защитата на личните данни (по-специално с ДПП), без да се променя приложното поле на Директивата по какъвто и да било начин. Настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на поставените цели съгласно разпоредбите на член 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз.

- **Избор на инструмент**

Най-подходящият инструмент за изменение на Директива 2014/41/ЕС е директива.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Настоящото предложение следва резултатите от прегледа на Комисията съгласно член 62, параграф 6 от ДПП, представен в съобщението *„Следващи стъпки за привеждане*

на достиженията на правото на ЕС от бившия трети стълб в съответствие с правилата за защита на данните“. В това съобщение се изброяват точките, по които е необходимо привеждане в съответствие. По-специално в него се посочва необходимостта да се поясни, че всяко обработване на лични данни съгласно Директива 2014/41/ЕС се извършва при условията или на ДПП, или на Регламент (ЕС) 2016/679[5] (Общ регламент относно защитата на данните — ОРЗД), в зависимост от това дали се извършва в контекста на наказателни или ненаказателни производства. При привеждането в съответствие следва да се поясни, че данните, получени по силата на Директива 2014/41/ЕС, могат да бъдат обработвани за цели, различни от тези, за които са събрани, само при условията, предвидени в ДПП (член 4, параграф 2 или член 9, параграф 1) или ОРЗД (член 6).

Като предлага заличаването на член 20 от Директива 2014/41/ЕС, настоящото предложение се ограничава до това, което е необходимо за съобразяване с горепосочените точки.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Не е приложимо.

- **Събиране и използване на експертни становища**

В своя преглед Комисията взе предвид проучване, проведено в рамките на пилотния проект относно „Преглед на инструментите и програмите за събиране на данни на ЕС от гледна точка на зачитането на основите права“[6]. В проучването бяха очертани актовете на Съюза, обхванати от член 62, параграф 6 от ДПП, и бяха набелязани разпоредбите, които потенциално изискват привеждане в съответствие по въпросите, свързани със защитата на данните.

- **Оценка на въздействието**

Въздействието на настоящото предложение е ограничено до обработването на лични данни от компетентните органи в конкретните случаи, уредени от Директива 2014/41/ЕС. Въздействието на новите задължения, произтичащи от ДПП, беше оценено в контекста на подготвителната работа за ДПП. Поради това извършването на специфична оценка на въздействието на настоящото предложение не е нужно.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Не е приложимо.

---

[5] Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

[6] Пилотният проект беше поискан от Европейския парламент, воден от Комисията и осъществен от изпълнител (група от независими експерти). Комисията избра изпълнителя въз основа на критерии, определени от Парламента. Резултатите от проекта отразяват възгледите и становищата само на изпълнителя и Комисията не носи отговорност за използването по какъвто и да било начин на съдържащата се в тях информация. Резултатите са публикувани на адрес: http://www.fondazionebrodolini.it/en/projects/pilot-project-fundamental-rights-review-eu-data-collectioninstruments-and-programmes.

- **Основни права**

Правото на защита на личните данни е установено в член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз и в член 16 от ДФЕС. Както е подчертано от Съда на Европейския съюз[7], правото на защита на личните данни не е абсолютно право, а трябва да се разглежда във връзка с неговата функция в обществото[8]. Защитата на данните е тясно свързана и със зачитането на личния и семейния живот, защитен с член 7 от Хартата.

Настоящото предложение гарантира, че всяко обработване на лични данни съгласно Директива 2014/41/ЕС зачита „хоризонталните“ принципи и правила на законодателството на ЕС за защита на данните, като по този начин се предоставят допълнителни гаранции за прилагането на член 8 от Хартата. С това законодателство се цели да се гарантира високо равнище на защита на личните данни и да се поясни че принципите и правилата на Директива (ЕС) 2016/680, които се прилагат към обработването на лични данни съгласно Директивата, ще имат положително въздействие върху основните права на неприкосновеност на личния живот и защита на данните.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Не е приложимо.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Не е приложимо.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Настоящото предложение не изисква обяснителни документи относно транспонирането, тъй като включва заличаването на един член от Директива 2014/41/ЕС.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

С член 1 се заличава член 20 от Директива 2014/41/ЕС. По този начин настоящото предложение се ограничава до това, което е необходимо за съобразяване с горепосочените точки. Съгласно член 20 всяко обработване на лични данни съгласно Директивата трябва да става в съответствие с Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета и принципите на Конвенцията на Съвета на Европа за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни (от 28 януари 1981 г.) и Допълнителния протокол към нея.

---

[7] Съд на ЕС, 9 ноември 2010 г., *Volker und Markus Schecke* и *Eifert*, съединени дела C-92/09 и C-93/09 (ECLI:EU:C:2009:284, т. 48).

[8] В съответствие с член 52, параграф 1 от Хартата върху упражняването на правото на защита на данните могат да бъдат наложени ограничения, ако това е предвидено в закон, ако те зачитат основното съдържание на правата и свободите и (при спазване на принципа на пропорционалност) са необходими и действително отговарят на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора.

ДПП отмени Рамковото решение, считано от 6 май 2018 г. Съгласно член 59 от ДПП позоваванията на Рамковото решение се тълкуват като позовавания на ДПП.

Съгласно член 2, параграф 1 от нея ДПП се прилага за обработването на лични данни от компетентните органи за целите, посочени в нейния член 1, параграф 1, т.е. предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване. Директива 2014/41/ЕС обаче се прилага и за някои видове *ненаказателни* производства. Те се уреждат от ОРЗД.

Фактът, че член 20 от Директива 2014/41/ЕС препраща към Рамковото решение, би могъл да доведе до объркване по въпроса дали ДПП се прилага и по отношение на обработването на лични данни, свързани с европейски заповеди за разследване в контекста на ненаказателни производства (които *не* попадат в приложното поле на ДПП). Заличаването на член 20 е достатъчно, за да се коригира това положение. ДПП продължава да се прилага за обработването на лични данни съгласно Директива 2014/41/ЕС в приложното ѝ поле.

Тъй като ДПП и ОРЗД (всеки акт в своето приложно поле) се прилагат за обработването на лични данни съгласно Директива 2014/41/ЕС, обработването на такива данни за цели, различни от тези, за които те се събират, ще се извършва в съответствие с ДПП (член 4, параграф 2 и член 9, параграф 1) или ОРЗД (член 6, параграф 4). За тази цел не е необходима нова разпоредба.

С член 20 от Директива 2014/41/ЕС се изисква също така достъпът до лични данни да се ограничава, без да се засягат правата на субекта на данните, и само оправомощени лица да имат достъп до тези данни. С ДПП и ОРЗД се установяват всеобхватна уредба за правата на субектите на данни и задълженията на администратора на данни, включително по отношение на защитата на данните още на етапа на проектирането и по подразбиране, и за сигурността на обработването. Следователно втора алинея от член 20 е излишна.

Тъй като Директива 2014/41/ЕС не съдържа специфични правила за защита на данните, не са необходими други изменения, свързани със защитата на данните.

В член 2 се определя срокът за транспониране на предложената нова директива.

В член 3 се определя датата на влизане в сила на настоящата директива.

Съгласно член 4 адресати на настоящата директива са държавите членки.

2021/0009 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Директива 2014/41/ЕС с цел привеждането ѝ в съответствие с правилата на ЕС относно защитата на личните данни

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 16, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) Съгласно член 62, параграф 6 от Директива (ЕС) 2016/680[1] Комисията трябва да извърши преглед на други актове от правото на Съюза, които регламентират обработването на лични данни от компетентните органи за целите, посочени в член 1, параграф 1 от тази директива, за да прецени необходимостта от привеждането на тези актове в съответствие с посочената директива и, ако е целесъобразно, да изготви необходимите предложения за изменение на тези актове, така че да се осигури съгласуван подход към защитата на личните данни в обхвата на посочената директива. Този преглед доведе до определянето на Директива 2014/41/ЕС[2] като един от тези други актове, които трябва да бъдат изменени.

(2) В интерес на последователността и ефективната защита на личните данни, при обработването на лични данни съгласно Директива 2014/41/ЕС следва да се спазват правилата, предвидени в Директива (ЕС) 2016/680, когато е приложимо. Регламент (ЕС) 2016/679[3] следва да се прилага за обработването на лични данни във връзка с производствата, посочени в член 4, букви б), в) и г) от Директива 2014/41/ЕС, когато те не попадат в приложното поле на Директива (ЕС) 2016/680.

(3) В съответствие с член 1, член 2 и член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на

---

[1] Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

[2] Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси (ОВ L 130, 1.5.2014 г., стр. 1).

[3] Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

пространството на свобода сигурност и правосъдие, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз и без да се засяга член 4 от посочения протокол Ирландия не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

(4) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

(5) Поради това Директива 2014/41/ЕС следва да бъде съответно изменена.

(6) В съответствие с член 42 от Регламент (ЕС) 2018/1725[4] беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който на XX XXXX[5] даде становище,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива 2014/41/ЕС

Член 20 от Директива 2014/41/ЕС се заличава.

Член 2

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до [една година след приемането ѝ]. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

   Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

[4] Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

[5]

Член 4

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*